

10. Håndtering af medlemsforslag om buste af kvinder på Københavns Rådhus (2024-0245066)

Kultur- og Fritidsudvalget skal drøfte og tage stilling til det videre arbejde med at undersøge muligheden for, at der udarbejdes buste til placering på Københavns Rådhus af en eller flere markante politikere, betydningsfulde kunstnere eller erhvervsdrivende kvinder i København.

Udvalget skal beslutte principper for udvælgelsen og tage stilling til processen for det videre arbejde. Der lægges op til en proces, hvor Rådet for Visuel Kunst inddrages på baggrund af de vedtagne principper, og hvor udvalget får en sag med et konkret bud på kunstner og model forelagt i april 2025.

Borgerrepræsentationen besluttede at udvalgshenviser "Medlemsforslag om fremstilling af og placering af en buste af Ritt Bjerregaard" til Gruppeforpersonskredsen med inddragelse af Kultur- og Fritidsudvalget (bilag 1).

Gruppeforpersonskredsen drøftede medlemsforslaget den 23. februar 2024 og anmodede herefter om en sag med 3-5 forslag til fremtrædende kvinder, herunder Ritt Bjerregaard, der har haft en væsentlig betydning for København (bilag 2).

Gruppeforpersonskredsen besluttede efterfølgende at sende sagen videre til Kultur- og Fritidsudvalget med henblik på, at der arbejdes videre med fremstillingen af en eller flere buste (bilag 3).

Indstilling

Kultur- og Fritidsforvaltningen indstiller,

1. at Kultur- og Fritidsudvalget skal drøfte og tage stilling til de foreslåede principper for udvælgelse af kvinder, der kan fremstilles buste af til placering på Københavns Rådhus
2. at Kultur- og Fritidsudvalget godkender den foreslåede proces med høring af Rådet for Visuel Kunst til fremstilling af en eller flere buste af kvinder til placering på Rådhuset

Problemstilling

Borgerrepræsentationen besluttede den 26. august 2023 at udvalgshenviser "Medlemsforslag om fremstilling af og placering af en buste af Ritt Bjerregaard" til Gruppeforpersonskredsen med inddragelse af Kultur- og Fritidsudvalget (bilag 1).

Gruppeforpersonskredsen besluttede på møde den 31. maj 2024 at sende sagen videre til Kultur- og Fritidsudvalget med henblik på, at der arbejdes videre med fremstillingen af en eller flere buste med

udgangspunkt i, men ikke begrænset til vedlagte liste (bilag 3), herunder udarbejdelse af budgetnotater, hvori der også indgår ekstern finansiering.

Løsning

Principper for udvælgelse

Kultur- og Fritidsforvaltningen har udarbejdet en oversigt over allerede eksisterende bustere på Rådhuset (bilag 4). Der er i alt 21 bustere og en statue i Rådhushallen og på søjlegangen på første sal på Rådhuset, der alle fremstiller mænd. Herudover er der to unavngivne bustere af unavngivne mænd på loftet, hvortil der ikke er offentlig adgang.

Hovedparten af busterne på søjlegangen afbilleder tidligere borgmestre i København. De fire bustere i Rådhushallen fremstiller mænd, som har været toneangivende inden for deres professionelle virke. Busternes samlede fordeling på erhverv er 9 primært politikere, 5 kunstnere og forskere, 5 primært erhvervsdrivende samt 3, som ikke passer i disse kategorier.

Hvis udvælgelsen af nye bustere af kvinder skal fugte med sammensætningen af allerede opstillede bustere af mænd, kan der lægges vægt på følgende i udvælgelsen:

- Borgmestre eller andre markante kvindelige politikere i København
- Betydningsfulde kvindelige kunstnere eller forskere i København
- Markante erhvervsdrivende kvinder i København

Økonomiforvaltningen foreslog i forbindelse med indstilling til Gruppeforpersonskredsen seks kvinder. Gruppeforpersonskredsen anbefalede, at der arbejdes videre med fremstillingen af en eller flere bustere med udgangspunkt i, men ikke begrænset til, denne liste (bilag 3).

- Natalie Zahle (1827-1913)
- Johanne Luise Heiberg (1812-1890)
- Natasha Saad (1974-2007)
- Ritt Bjerregaard (1941-2023)
- Nina Bang (1866-1928)
- Emma Gad (1852-1921)

Forsalg til proces:

Forvaltningen foreslår følgende proces:

Januar 2025	Stillingtagen til principper for forslag til kvinder, der ønskes fremstillet en buste af samt godkendelse af proces
3.marts 2025	Forelæggelse for Rådet for Visuel Kunst med henblik på høring om forslag til proces for udvælgelse af kunstnere til fremstilling af bustere

April 2025	På baggrund af de vedtagne principper og høring i Rådet for Visuel Kunst beslutter KFU blandt de foreslåede navne eller andre navne, der lever op til de vedtagne principper, om der ønskes fremstillet en eller flere buster af kvinder til Rådhuset samt forslag til finansiering.
Maj 2025	Behandling i Gruppeforpersonskredsen på baggrund af anbefalingerne fra KFU.
Juni 2025	Eventuel udarbejdelse af budgetnotat til Budget 26 samt undersøgelse af mulighed for ekstern (med)finansiering

Økonomi

Indstillingen har ingen økonomiske konsekvenser.

Videre proces

Såfremt Kultur- og Fritidsudvalget godkender indstillingen, bliver sagen sendt i høring i Rådet for Visuel Kunst. Herefter vælger KFU blandt de foreslåede kvinder, om der ønskes fremstillet buster af kvinder til Rådhuset, herunder antal af buster samt forslag til finansiering.

Mikkel Boje

/Marius Hansteen

Beslutning

Kultur- og Fritidsudvalgets beslutning i mødet den 28. januar 2025

Indstillingens 1. at-punkt blev drøftet, og udvalget valgte at godkende de foreslåede principper uden afstemning, dog således at kriterierne og herunder begrebet 'erhvervskvinder' fortolkes bredt.

Indstillingens 2. at-punkt blev godkendt uden afstemning.

Enhedslisten, Socialdemokratiet, SF og Radikale Venstre fremsatte følgende protokolbemærkning:

”Partierne ser frem til at få kvinder repræsenteret blandt busterner på rådhuset. Vi mener dog, at udvælgelseskriterierne ikke bør flugte med sammensætningen af allerede opstillede buster af mænd. Dette tager ikke højde for, at kvinder historisk set har været underlagt andre rammer end mænd, og på grund af manglende ligestilling ikke har haft samme mulighed for at gøre sig bemærket indenfor

fx. Erhvervsliv og politik. Derfor bør kriterierne fortolkes bredest muligt, så det således også er muligt at udvælge potentielle buste-kandidater ud fra deres sociale og kulturelle betydning i samfundet.”

Det Konservative Folkeparti fremsatte følgende protokolbemærkning:

”Det Konservative Folkeparti støtter indstillingen fordi vi er enige i, at busterne på Københavns Rådhus ikke er repræsentative i forhold til det præ mange markante kvinder har haft på byen. Vi tilslutter os ikke på baggrund af en woke agenda om at der skal være lige mange kvinder og mænd, men udelukkende for at markere nogen af de kvinder der ikke har opnået den fornødne anerkendelse af deres arbejde”.

Bilag

Bilag 1 BR medlemsforslag om buste af Ritt Bjerregaard

Bilag 2 Gruppeforpersonskredsens drøftelse af medlemsforslaget om buster af kvinder på Rådhuset

Bilag 3 Økonomiforvaltningens indstilling til Gruppeforpersonskredsen om buster af kvinder

Bilag 4 Oversigt over buster i Rådhuset